

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Naročnina:

celoletno	Din 25—
pololetno	Din 12-50
četrtletno	Din 7—
posamezna številka	Din 1—

**Kmet pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:

mali oglasi do 9 petih vrst	à Din 1-50
večji inserati od 10 petih vrst naprej	à Din 2—
notice, izjave, poslanice, reklame petih vrst	à Din 3—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, v hiši „Ekonom“.

Seja načelstva SKS.

V sredo, dne 2. julija se je vršila seja načelstva SKS ob skoro polnoštevni udeležbi. O političnem položaju je poročal tov. Pucelj, načelstvo pa je dalo važne direktive za bodoče strankino zadržanje. Poročalo se je, da demokrati z različnimi obljubami skušajo pridobiti naše voditelje zase. Konstatiralo pa se je, da so naše vrste trdne in dnevno rastejo. Načelstvo je sprejelo soglasno sledečo resolucije:

1. Najodločneje protestira proti nasilstvom, ki se vršijo nad zemljoradniki v Srbiji, Bosni in Vojvodini ter zahteva od vlade strogo spoštovanje zakona o svobodnem zborovanju.

2. Najstrožje obsoja izrabljanje vere in cerkve v politične namene in zahtevo od vlade, da se to čimprej zakonskim potom prepreči, ker odgovorni cerkveni krogi nimajo dovolj moralne moči, da bi to preprečili.

3. Z veseljem ugotavlja vračanje kmetijskega ljudstva v svojo stanovsko kmetijsko stranko in pozdravlja vse bojovnike za kmetijsko misel in njihov uspešen boj pri vršilih se občinskih volitvah.

4. Pozivlja vlado, da se pri važnih gospodarskih vprašanjih kakor je določeno uvozne in izvozne carine, posvetuje z zastopniki kmetijskega stanu in da se upoštevajo tudi interesi istega.

5. Pozivlja vse krajevne organizacije in vsakega pristasa kmetijskega pokreta, da neustrašeno širi našo kmetijsko misel in neusmiljeno razkrinkava meščanske stranke, ki z raznimi klerikalnimi in naprednjaškimi gesli razdvajajo in uničujejo kmetijsko ljudstvo.

6. Odobrava delo Saveza zemljoradnika in izraža neomajno zaupanje v njene parlamentarne zastopnike. Izreka zahvalo vsem borcem, ker držijo odločno fronta, kljub silnemu terorju.

Kaj je na stvari?

»Slovenec« od 28. junija 1924 (štev. 146), je prinesel članek z naslovom »Puceljeva železnica«. Če beremo natančno, vidimo, da ni »Slovenec« prav nič na srcu »izsesavano in prevarano ljudstvo belokranjsko«, ampak »Slovenec« se raduje, da more v prvi vrsti smešiti to, kar je storil g. min. Pucelj za železniško zvezo Slovenije z morjem. Nepobitno dejstvo pa je, da je

uprav g. min. Pucelj izvajal zakonitev železniške zveze Slovenije z morjem.

Ko se je Samostojna Kmetijska Stranka borila z vso silo za uzakonitev naše skupne proge, takrat je SLS držala križem roke in ni ganila prsta, da bi podprla to vevlačno gospodarsko akcijo. Zakaj ne? — Zato, ker je bila Samostojna Kmetijska Stranka za našo progo in radi tega mora biti SLS — po njenem načelu — proti. In res, od tistega časa, ko se je Samostojna Kmetijska Stranka trudila za našo progo, je »Slovenec« prinašal članke za vse mogoče variante, toda za našo progo niti besede ni. Da je bilo SLS in »Slovenec« pri tej zadevi strankarstvo več kot železnica, nam kaže že od klerikalcev dano ime »Puceljeva železnica«, kot da bi se gradila železnica za gospoda Pucelja.

Dalje ne dá klerikalcem miru diploma, ki je bila sprejeta na predlog blagopokojnega župana M. Radeja, idealnega zaupnika SLS, ki je večkrat interveniral pri SLS naj se tudi ona zavzame za našo skupno progo. Toda pri SLS so za vse to imeli gluha ušesa. Dosledna je bila SLS vsekakor v tem, da se ni ganila za našo progo, kakor tudi, da je vedno rušila delo Samostojne Kmetijske Stranke za našo progo. — To postopanje SLS je pravo demagoštvo. Oni dolžijo demagoštva Samostojno Kmetijsko Stranko a ta greh ima SLS predvsem na sebi.

Kaj je storila Samostojna Kmetijska Stranka za železnico, dobro vedo gospodje pri SLS, dobro vedo pa tudi, da se železnica ne more zgraditi v enem letu, pa so to izbrabili in pravijo, da ne bo iz vse stvari nič. In zaradi svoje stranke bi klerikalci res radi, da ne bi bilo iz železnice prav nič. Toda vero, da iz kake stvari ne bo nič, je najlažje vcepiti priprostemu ljudstvu in tako so klerikalci delali pri nas zgago in ne g. Pucelj.

Višek demagoštva pa dosežejo klerikalci v vprašanju izposojenega denarja, ki ga je odbor uporabil za kritje svojih stroškov in izdatkov. Ker se pa »Slovenec« ne potruji za resnico, ampak demagoško meče fraze sem in tja, povejmo, kaj je na stvari. — Vsak odbor, tako tudi Odbor za zvezo dolenskih železnic iz Kočevja in Črnomlja z reško progo ne more voditi propagande, agitacije, zborovanj in naročiti in-

ženerje brez denarja. In če se hoče pri državi dobiti sploh predkoncesijo, t. i. pravico za trasiranje ene proge, se mora vendar predložiti kake načrte. Za te načrte, imenovane predprojekte, razne karte itd., je pa bilo treba denarja. Ta denar so se obvezale plačati direktno in indirektno zainteresirane občine. Dokaz: 1. gl. zapisnika zborovanja v Predgradu z dne 12. junija 1921, 2. gl. zapisnika zborovanja v Starem trgu z dne 14. avgusta 1921, 3. gl. zapisnika zborovanja v Starem trgu z dne 14. oktobra 1923 so se tozad. kočevske, črnomeljske in hrvaške občine zavezale plačati po svoji davčni moči vse stroške in izdatke odborove. Nekatere občine, kakor n. pr. Staritr, Radence, Dol, deloma tudi Koprivnik pri Kočevju, so v redu plačale svoj obvezan prispevek, da pa druge občine do sedaj še niso plačale, pa je edina kriva SLS, ki je ubijala na svojih shodih ljudstvu vero za železnico in tako pripravila občine do tega, da niso hotele plačati. — Če je pri tem začeta Hranilnica in posojilnica v Starem trgu, naj se sedaj ona zahvali vsem onim pristajem in hujšakem SLS, ki so vso železnično stvar devali v nič.

V kak namen in za koliko časa je bil denar izposojen, nam priča pismo pok. župana Radeja od 24. X. 1921, naslovljeno na g. Ant. Lušina, kjer stoji: »Denar sem izposodil v Hranilnici in posojilnici v Starem trgu, sicer na moje ime, poroki so štiri možje, kateri denar izročite inž. Zadolžnica se glasi na Kron 160.000.— proti vrnitvi za dobo štiri leta. — Torej gospodje pri SLS, zapomnite si, da se zadolžnica glasi na štiri leta! Da bi torej pokojni Rade terjal g. Lušina za vrnitev ni niti govora. — Ako bi pa bilo v resnici SLS na tem, da se vrne denar, ki si ga je izposodil požrtvovalni pok. župan Rade v dobri veri, da bodo občine v redu poravnale, bi morala priznati, da je ta dolg za vse to ogromno odborovo delo in velikanski uspeh, prava ničla, če se razdeli na vse občine, ki so se obvezale plačati. In pok. Rade pravi sam v pismu od 9. X. 1921, da mora ljudstvo nositi tudi žrtve, če hoče imeti koristi.

H koncu pripomnimo sledeče: SLS je vedno smešila našo železnico, ki je za naše kraje življenskega pomena. Samostojna Kmetijska Stranka se je pa edina in dosledno zavzemala za nas ter njen takratni minister g. Pucelj je

dosegel, da je naša železnica postala zakon, na podlagi katerega se je proga lansko leto trasirala na državne stroške, letos se pa dovrši to državno trasiranje (ki je ravnokar v teku pod vodstvom g. inž. Dragoljuba Dimitrijeviča) in na podlagi katerega se bo tudi prej ali slej zgradila. — In vero, da bo železnica tudi res tekla, si naše ljudstvo ne bo nikakor dalo iztrgati. Belokranjec.

Razne politične vesti.

Taljsanska predznost

raste. Na mejah nad Sorico so napadli našo finančno stražo in ubili dva moža, a dijaka Primožiča, ki je bil v družbi obeh, so težko ranili. V Postojni so fašisti napadli na kolodvoru našega železniškega zastopnika. Polentarij torej nameroma izzivajo. Tako je delala tudi Avstrija napram Srbiji, pa je prejela plačilo, ki za tako nesramno izzivanje gre.

Kako se demokratije borijo proti klerikalcem.

Kjer imajo demokratiji kakega svojega mandelca, ki je iz čistega »idealizma« pristaja izrazito bankarske demokratske stranke, začno z »organizatoričnim« sistematskim delom »rušiti« klerikalce, zapoje avto in doktorčka sta že tam (brez teh demokratske stranke sploh ni). Kot vse obetavajo zavedne pristase SKS in če jih oslepajo za podpis s silno privlačnimi naprednimi gesli, tedaj se postavi trden temelj demokratske »ideje« v občini in klerikalci so izginili. Vložijo listo JDS. Ker je pa naša vas že toliko prosvetljena, da ve čigave interese zastopa JDS, se zavedni kmetje in obrtniki vzdržijo volitev in napredna demokr. fronta je »ustvarjena«, klerikalci popolnoma uničeni.

»Jutru«

se je zadnji petek sanjalo — seveda pri slabem spanju, — da bodo zemljoradniki v Bosni izgubili vse pristase, ker trumoma uhaja vse v samostojne demokratije. Sapranih so brihtni pri »Jutru«!

MI in Radić.

Zlobneži so nas venomer spravljali v zvezo z Radićem in so to dokazovali z razgovorom, ki ga je imel naš tov.

Dobnik z Radićem na Dunaju. Prosili smo tov. Dobnika, da pove v našem listu, kaj je z Radićem govoril in po čigavem naročilu. Tov. Dobnik nam s pismom od 3. t. m. pošilja sledečo izjavo:

»O svojem razgovoru z g. St. Radićem, preds. HRSS, na Dunaju v marcu 1924 ne morem ničesar objaviti, ker sem g. Radiću takoj povedal, da je moj prihod k njemu privatnega značaja, da ne prihajam v imenu svoje stranke in me tudi nobena politična oseba ne pošilja. Razgovor z g. Radićem sem pa pripravljen objaviti v celoti, če mi to dovolijo HRSS, in vnaprej izjavljam, da vsebina razgovora ne kompromitira niti g. Radića, niti mene, niti SKS. Štefan Dobnik.«

SKS se je obrnila na vodstvo HRSS. Če ta ni protivna, bo potemtakem tov. Dobnik svoj razgovor z Radićem objavil. Želeli bi, da do tega pride, ker bo podan en dokaz več za demokratsko hudobijo in lažljivost.

Radić

je stavljen pod obtožbo radi protidržavnega rovarjenja.

Strankine vesti.

Za tiskovni sklad SKS so darovali sledeči tovariši: Franc Peršin, Stožice 5 Din, Alojzij Grošelj, Gorenjavas 20 dinarjev; Ivo Majcen, S. Janž 210 Din; Anton Mohar, Vič 5 Din; Ivan Podlogar, Gor. Golo 5 Din; Ivan Mrmolja, St. Ilj 10 Din; Ivan Valant, Hlebce 10 dinarjev; Peter Oražem, Vnanje Gorice 45 Din; Fran Mol, Voglje 10 Din; Neimenovani 62 Din; Anton Celarc, St. Jošt 5 Din; Jakob Krek, St. Jošt 10 Din; Mihael Grbec, St. Jošt 5 Din; Jože Malovrh, St. Jošt 10 Din; Anton Bradar, St. Jošt 10 Din; Janez Jesenko, St. Jošt 5 Din; Ivan Grad, Beričevo 45 dinarjev; Martin Kos, Silovec 50 Din; Josip Kupljen, Zihlava 10 Din; Mihael Kovčič, Dobova 25 Din; Ivan Hodnik Srednja vas 45 Din; na svatbi Ignace Majcena nabrali svaite 440 Din; Neimenovani 34 Din. Skupaj 1076 Din. — Vsem požrtvovalnim darovalcem najlepša hvala! Posnemajte jih!

Na Povšečem se je v nedeljo vršil shod za bloško planoto ob udeležbi iz trojiške, vidovske, robarske in bloške fare. Predsedoval je tov. župan Franc

Stara pravda nekdanj.

(Piše Franc Tovornik.)

Mi kmetje moramo gledati in delati predvsem na to, da bo uredba in uprava dežele služila našim interesom. — Je že res, da je za nas glavno, koliko moramo dati in plačati, toda istotako je važno, komu plačujemo in kako se od nas zahtevano in plačano porablja.

Revni kmetje se moramo torej pobrigati za boljšo bodočnost svojega stanu. — Zato se bomo sedaj pogovorili, kako bi začeli in na kak način bi svojo stvar najbolje izpeljali. V mojem kraju smo začeli tako-le: V vsaki vasi so kmetje izbrali zaupnega moža, ki zna molčati in govoriti, toda vsako o pravem času. Zaupni možje so iz svoje sredine izvolili najposobnejšega za voditelja v celem gospodstvu, pod katero spadajo. Zaupni možje imajo sestanke ponoči na določenem kraju. Na teh sestankih poročajo o razpoloženju kmetov v poedinah okoliših. Seveda je treba velike previdnosti, kajti gosposka ima povsod svoje ogleduhe in podrepnike. Zaupnike iz voditeljem vred imenujemo »kmečka punta« ali »vaška punta«. Sedaj treba ustanoviti take punte po celem Spodnjem Stajerskem in po Kranjskem. Za vas svetujem, da delate tako, kakor smo mi začeli. Organizirajte se po vaseh, nato se najdoločite sestanki za gospodstvi Laško in Jurkloster. Najbolje bo pri kakih po-

družni cerkvi o priliki glavne letne slovesnosti. Takrat se najlože brez suma od strani gosposke zberete.

»Dobro, dobro,« pravi Prislan, »tak shod naj bo na kresno nedeljo pri podružnici Sv. Lenarta.«

Možje so se začeli posvetovati, kaj je ukreniti. Za združenje in boj proti gosposki so bili vsi, istotako za Prislanov predlog. Samo kje napraviti sestanek pri Sv. Lenartu? Gomilčan misli, da bi bilo najbolje, ako zborujejo kmetje v stranski ali podstrešni sobi kake gostilne. Ker predlog ugaja, določijo Prislan, da se bo tak sestanek vršil v gostilni na Vrhu in sicer v podstrešni sobi. Gostilničar je zanesljiv mož in smo torej brez skrbi.

Prislan je nato še pozval možje k molčečnosti, delu in korajžu. »Bodite vneti borci za zmago kmetijske svobode,« je dejal, »in ne strašite se niti največjih žrtev, kajti brez žrtve ni zmage.«

Možje si podajajo roke in odhajajo na domove. Odposlanec iz Gomilkega in Prislan gresta skupaj, a Kocjan se jima pridruži in pravi:

»Grem malo z vama.«

Neprijetno srečanje.

Visoko nad Kozjakom je plavala luna, a petelin so se že oglašali po vasi, ko so jo zapuščali naši znanci. Tam za Dobovskimi poljanami se je začela kazati zarja v čarobnih bojah. Iz Vel. Grahovšč se je slišalo veselo vriskanje koscev, ki so šli kositi mlado

travo. V Voluški gori je lisjak parkrat zadehlo zalajal. Zvezdice na nebu so že obledevale, samo jutrnica je še žarno migljala nad Blatnimi vrhom.

Naši trije znanci so tiho šli po vasi gor mimo posestnika Nergača na gornji strani vasi. Bili so zatopljeni vsak vase.

Prišli so mimo dveh velikih mecesnov na hriček, kjer se je odprl razgled dol po njivah. Sredi med njivami sameva kapelica. Možje se prestrašijo, ko vidijo od tod prihajati majerja Žona iz Jurklostra z dolgo puško na rami. Dasiravno bi ga najraje prekučnili dol po strmini in mu polomili grešne kosti, vendar se mirno in spoštljivo odkrijejo ter z »Hvaljen bodi Bog!« pozdravijo došleca, kakor je bilo strogo ukazano pozdravljati vse ljudi iz samostana.

»Kam pa kmetavzarji?« se zadere majer možem v odzdrav, a možje se spogledajo.

»Kaj se spogledujete, sove ponočne? Kaj hodite okoli, kakor coprnice.« S takimi in podobnimi besedami kaže svojo oblast majer Žon, ki so ga kmetje bolj sovražili ko peklenščeka.

»In ti, Kocjan,« pravi Žon le-temu, »zakaj nisi včeraj prišel na tlako, ti pasji rej, dlaka ušiva, duša pogubljen-a?«

Kocjan, ko vidi srditega majerja, takoj ve, da bo slabo, ako ga z slepo ponižnostjo ne potolaži. Zato poklek-

ne pred Žona in prosi s povzdignjenimi rokami:

»Milostljivi gospod, v Vaših rokah sem. Vem, da sem prekršil dolžno pokorščino, ki sem jo zavezan izpolnjevati, toda bile so posebne okoliščine. Predvčeranjem sem šel v Podsredo na sejem. Tam sem kupil par počasnih volov, ki sem jih gonil celo noč in prišel domu še le včeraj dopoldne. Žena mi pove, da je bil Vaš sel pri nas radi tlake, toda bilo je pozno in močno sem bil utrujen. Oprostite, prosim ponižno, milostljivi gospod!«

»Molči, pasji sin,« zarohni nad njim majer ter ga udari z gorjačo po glavi, da bi se Kocjan kmalu zgrudil na tla. Na to je Žon brez vsake nadaljne besede odšel naprej. Možje so si oddahnili, ker so se bali majerjevega nadaljnega vpraševanja in divjanja.

»Sam satan ga je prinesel,« pravi Prislan.

»Če Bog da,« reče Kocjan, »mu ta udarec povrnem desetkratno.«

»In vidiš,« pristavlja Prislan, »kake psovke in surovosti so mu tele iz ust! Ali se to spodobi za človeka, ki je v službi božjih namestnikov?«

»Takih božjih namestnikov, ki sami niso boljši,« nas Bog obvaruj!« odgovarja Kocjan.

Bil je že lep dan, ko so se možje ločili. Nič jim ni bilo prijetno pri srcu. Jeza na gospodo se je potrojila, toda njihova moč je bila ravno tolika, kakor

poprej. Mnogo bo treba dela in truda, da vzdramijo stiskani kmečki narod in ga pripravijo tako, da bo sam pometal s hudobno in gnilo gosposdo.

»Z Bogom in na svidenje v St. Lenartu,« pravi Gomilčan Kocjanu v slovo.

Izdajalec.

Naslednji dan so sosedje videli, kako je vaščan Nergač lepo oblečen zapustil dom in vas ter se med njivami napotil v dolino. Možje, ki so bili na sestanku, je to vsčipnilo. Že od nekdaj niso marali Nergača. Ne samo za to, ker ni bil domačin, nego bil je sploh tak človek, kakoršnih pošteni ljudje še danes ne cenijo. Naselil se je pred kakšnimi petnajstimi leti, ko je prejšnji kmet umrl brez otrok. Menda je bil rojak prejšnjega opata, kajti oba sta govorila neko tuje narečje, menda vtipavsko. Domačini so pozneje sodili, da ga je samostan nalašč naselil kot nekakega ogleduha ali špijona.

V početku se je delal ljudem silno prijaznega in postrežljivega. Istotako se je kazal zelo pobožnega; vedno je hodil v cerkev, tam vil roke in polglasno molil. Toda vse to je bilo samo za oko, kajti v srcu je bil ta človek zavisten, škodoželjen in nad vse lakomen. Kar koli je delal, vse je služilo le enemu namenu — dobičku. Kjer ni bilo pričakovati cvenka, tam gotovo tudi Nergača niste videli; nasprotno pa se je našel njegov nos povsod tam, kjer se je obetal dobiček. (Dalje.)

Sterle iz občine Sv. Vid, poročal je tov. Pucelj. Udeležba je bila lepa kljub temu, da je župnik teden poprej oznanil, da 6. julija pri podružnici na Povšečem ne bo maše.

V Kostanjevici se je vršil shod pretečno nedeljo, kjer je poročal geom. Mravljec o agr. reformi.

Kranj. Zadnji ponedeljek se je vršila redna mesečna seja okrajne organizacije SKS. Delegati krajevnih org. so podali točna pojasnila o izidu obč. volitev in se je ugotovil lep naš napredek. Tajnik okr. org. tov. Benedik je poročal o sklepu okr. org. glede shodov v kranjskem okraju. Napravil se je načrt dela za bodočnost.

Pozor, izvoljeni občinski odborniki! Okrajna glavarstva vas bodo pozvala, da izjavite kateri stranki pripadate. Vsi odborniki pristaši SKS, izjavite odločno, da pripadate Samostojni kmetijski stranki, važno je to, ker oblasti sestavljajo uradno statistiko, koliko odbornikov je katere stranke dobila. Ako bi vam kdo postavil na jezik kaj drugega n. pr.: pripadam napredni stranki, ga zavrnite: »pripadam k SKS!« Opozorite vse na ta poziv.

Dopisi.

Gorenjavas. Prosim, da popravite v »Kmet. Listu« izid občinskih volitev v naši občini. Objavljeno je bilo, menda pomotoma, da je SKS dobila 5, SLS 13 odbornikov, kar ni resnično. Izid je sledeči: SKS 5 odbornikov, SLS 2 odbornika. Take zmage, kakor ste objavili, ne privoščimo kulukarski stranki, čeprav sedaj jokajo, ker ne morejo na županski stolec. — S kmečkim pozdravom! (Op. ured. Pomota se je zgodila v tiskarni. Hvala za opozoritev!)

Ljutomer. Kmetijska podružnica v Ljutomeru priredi v nedeljo dne. 13. julija v Ljutomeru protestno zborovanje ob 18. uri zjutraj v gostilni Seršen. Zborovanje se tiče davkoplačevalcev osebnih dohodnin, na katerem bo predaval tudi davčni referent. Želi se, da se tega zborovanja kmetje v najobilnejšem številu udeležijo. — Andrej Roškar, t. č. načelnik kmetijske podružnice v Ljutomeru.

Iz Kranja. Zadnje čase se ponavlja pogosto, da si nedorasli smrkvci, oboženi s samokresi, v imenu Orjuna dovoljujejo neverjetnih stvari. Mirne ljudi ustavljajo, preiskujejo, jim delajo nasilje in v nedeljo zvečer so pričeli kratkoročno mimooidi vlak s salvami obstreljevanja. Na kolodvoru v Podnartu sta se srečala vlaka. Na enem so se vozili običajni potniki, na drugem se je vozila Orjuna iz Lesca. Zaradi neklih vzklikov iz prvega vlaka, so pričeli Orjunašci streljati kot pobesneli v potniški vlak. Ljudje so se v smrtni nevarnosti pometali v vagonih po tleh in tako ušli sigurni smrti. Da to škandalozno in nečuvno postopanje od protizakonito oboroženih mladičev dopusti državna oblast, je skrajna zanikrnost. Danes ni človek nikjer več varen svojega življenja. Na ta način je državljanska svoboda popolnoma ukinjena. Treba bo, da vzamejo kmetje motike in rovnice seboj, kadar gredo na potovanje, da se branijo proti napadom. Odločno pozivamo državno oblast, da napravi takoj red. Poštene in res idealne nacionaliste pa svarimo, da tako početje absolutno ni v prid narodni ideji po deželi, ker vodi Orjuno v čarugarstvo, proti kateremu se ne bomo borili z golimi pestmi.

Št. Jernej na Dolenskem. Ker smo ravno pred občinskimi volitvami, je dobro, da si malo ogledamo našo občinsko pisarno. Občinska pisarna, v kateri je centralizirano vse uradno delo vseh k občini spadajočih vasi, bi moralo biti pravo svetišče reda in dela. V Št. Jerneju pa ni tako. Spomnimo se malo nazaj, kako je bilo v letih klerikalnega gospodstva v tej pisarni. Pilo in jelo se je v tem klerikalnem hramu, da je bilo veselje, vince je teklo in mastne pečenke so se pridno nosile v občinsko hišo, kjer so potem razni brezposelni klerikalci použili te zemeljske dobrrote. Dragi občani! Občinska pisarna ni beznica in ne shajališče postavčev, ampak tisti kraj, kjer si sami režemo kruh pravice ter si upravljamo naše občinsko premoženje, torej ni blrtija, in to bi mogli vedeti tudi dosežani klerikalni gospodarji. A kaj se hoče, bolje je sladko vince piti in mastne pratce jesti ter se lušno imeti, kot si pa glavo beliti, kako bi se kaj za občino prihranilo. Tudi tu bo morala naša kmetijska in delavska stranka napraviti red, ki je prvi pogoj za vsako dobro gospodarstvo. — Vse kroglice v 2. skrinjico!

Bohinjska Bistrica. Vodstvo SKS za občino Bohinjska Bistrica izreka najiskrenejšo zahvalo vsem onim volilcem, ki so pri občinskih volitvah oddali svoje kroglice v peto skrinjico in s tem pokazali, da se zavedajo kmetijskega stanu ter pomena neodvisnega kmetij, zastopstva v občinski upravi. Sicer smo si priborili samo 4 odborniška mesta, vendar smo lahko za enkrat

tudi s tem zadovoljni, kajti naši glasovi so se zvišali od volitev dne 18. marca 1923 od 32 na 70. Najdemo se, da bo do prihodnjih občinskih volitev spregledalo še precej današnjih zasleplencev in zapeljancev in da bo takrat naše zastopstvo v občinskem odboru tako močno, da preko njegove volje ne bo obveljal noben sklep. Še enkrat: Pristrana hvala! Neustrašeno naprej s podrobnim delom od moža do moža!

Sv. Križ pri Kostanjevici. Predzadnjo nedeljo se je vršil pri nas shod, na katerem je poročal o politiki SKS tov. poslanec Pucelj. Dasi je naša občina najbolj klerikalna, so ljudje pazno sledili izvajanjem govornika. Župnik in nekaj opred iz sosedne občine in občinski tajnik so se na vse pretege trudili onemogočiti shod. So pa proti koncu osramočeni zapustili shod, ker so dobili na vsako opazko in na vsak mekljik takoj točen odgovor. Naizgrizenejši klerikalci so se pohvalno izražali o tem shodu. Neka klerikalna fanatična ženska je rekla domov grede: »Sedaj pa res vidim, da ni vse tako, kot nas vedno gospod župnik uči.« Shodu je predsedoval tov. Kodrič, ki je ob zaključku shoda poročal o občinskih razmerah. S številkami je dokazal, da tako ne more naprej. Tovarš Pucelj je govoril skoraj dve uri. Shod je bil zelo dobro obiskan. Upamo, da nas g. poslanec, ki je napravil na naše občinstvo najboljši utis, kmalu zopet pošte.

Cven pri Ljutomeru. Gasilno društvo Cven je dne 22. junija obhajalo svojo tridesetletnico in blagoslovljenje nove brizgalne. Društvo je naprosilo č. g. provizorja Lovreca, da bi imel ta dan na Cvenu mašo in blagoslovil novo brizgalno, kar je tudi obljubil z opombo, da mora to dovoliti škofijstvo, katero rešitev bo pa on sam izposloval.

V nadi, da se to zgodi, smo vabili na ta dan vsa okoliška in daljna društva za vabilni in lepki, a zadnji teden nam obljubljeno mašo odpove z opombo, da more to le samo Rim dovoliti. Zelo nas je ogorčila taka prijazna protislužba g. Lovreca, ker mu ravno mi Cvenjari skoraj vsa dela na župnijskem velepossestvu brezplačno naredimo. On pa nam tako povrača; to si bomo pri prihodnji beri zapomnili in mu istotako vrnil. Ko smo mu nazadnje rekli, da gremo sami k prevz. škofu prosit za duhovnika, kar smo tudi storili in nam je škofijstvo drage volje ustreglo, se je g. Lovrec kot duhovnik in inteligent zelo neoljkan izrazil, namreč da se bomo osr...! Kaj takega ne bi mi od njega nikoli pričakovali.

Škofijstvo nam je poslalo č. g. Lubaša iz Maribora, ki nam je celo slavilo lepo opravil, za kar mu najprisrčnejša hvala. Gasilcev v kroju je bilo 408, ljudstva se je zbralo ogromna množina, kakor ga še Cven ni videl.

Po sv. maši pred blagoslovljenjem brizgalne pozdravi č. g. Lubaša vse zbrano gasilstvo, omenja pomen istega ter slavi jublante 30-letne člane, katerih je bilo sedem.

Nato se vrši blagoslovljenje brizgalne, kateri je kumovala g. Katika Rajh z Mote. Po blagoslovljenju pozdravi načelnik tovariš A. Roškar vsa došla gasilna društva, se zahvali za množično in obisk društev iz prekmurske, radgonske, ormoške in ljutomerske gasilske župe, pozdravi zastopnika srezkega poglavarstva in sodnije iz Ljutomeru, na kar razdeli tov. župni načelnik F. Štuhec sedmerim jublantom častne diplome. Društev je bilo zastopanih 17.

Besedo dobi zastopnik Jug. gas. zveze tov. J. Vengust iz Celja, ki v jedrnatih besedah razloži pomen gasilstva in vzpodbuja k vztrajnosti, nakar se zgledi k besedi tov. župni načelnik prekmurske gasilske župe Cafuder, nadučitelj v Melincih in naglašja v krepkih besedah skupno delo vsega gasilstva. Nato se začne obhod, ki se je vršil v najlepšem redu in sicer: na čelu dva gasilca na konjih, za njima dve brizgalni, na to kumica z zastop. Jug. gas. zveze, potem zopet dve brizgalni, na zadnjem vozu č. g. Lubaša in tovariša načelnika A. Roškar in J. Štuhec. Občina poseduje 4 brizgalne, ki so bile vse okrašene z vencji, a vozili so vsako štirje krasni ljutomerski konji; za vozovi ljutomerska godba, za njo dva gasilska prapora, vsi načelniki in za njimi v najlepšem redu v četverostopih vsa društva, na koncu pa velika množica ljudstva. Sprevod se je vil po celi vasi Cven, potem na Moto, kjer se je pri gasilnem domu pred kumico, načelniki in odličnimi gosti vršil mimohod, ki ga je vodil domači poveljnik tov. Anton Babič. Disciplinirani bili res vzorna, posebno so se izkazali Prekmurci. Nato so se razšla družva k obedom po raznih gostlinah. Povabljeni so ostali pri banketu v gostilni g. Joška Rajh. Ob 2. uri je bilo gasilsko predavanje, ki ga je vodil tov. Vengust. Nato je bila tekma brizgal in je dobil tekmo oddelek Mota z novo brizgalno. V g. Rajhovem vrtu se je vršila velika ljudska veselica, gledališka igra, šaljiva pošta itd. Ljudstvo je bilo na veseljem

prostoru prav židane volje pozno v noč, ker je bilo dobro postreženo v raznih sotih. K tako dobro uspešni praznovanju se imamo v prvi vrsti zahvaliti tov. Jošku Rajhu in njegovi ženi kumici Katiki, ker sta nam največja dobrotnika, ki sta lani darovala znesek 10.000 K in sedaj zopet 4000 kron. Omeniti se še mora, da nam je g. Ferdo Magdič, grand klerikalec iz Cvena oponašal, da baje rabimo sokolski pozdrav, ker se je pri govorih rabilo pozdrav »Zdravo«. Nam sokoli niso nikoli nič žalega storili in si naj je ta gospod ohrani mirno kri, ker je to pravi gasilski pozdrav, katerega rabi danes nad 40.000 gasilcev. Zdravo. — Cvenski gasilec.

Temenica. Pri občinskih volitvah je dobila SKS 3 odbornike in SLS 4. En sam glas bi razmere spremenil tako, da bi SKS dobila 4 in SLS 3. Klerikalci so se pri agitaciji posluževali laži, če zna g. SKS bo vsak posameznik moral plačati 80.000 kron za novo šolo. Resnica je čisto druga. Za šolo je dal prostore brezplačno na razpolago g. Fajdiga, za šolske potrebščine pa bi se porabile doklade, ki jih sedaj plačujemo za šolo v Sv. Vidu, otroci bi pa imeli šolo doma, da bi jim po zimni ne bilo treba gaziti snega v eno uro oddaljeni Sv. Vid. Kaplan Albin je opravljal delo lažnivega agitatorja, v vsaki hiši je bil in rotih in prosil, da volijo SLS. Da se kaplan tako žene za SLS razumemo, saj je po zadnjih skupščinskih volitvah dobil visoke draginske doklade za nazaj in za naprej, nenehkrat je potegnil okrog 20.000 kron, ne razumemo pa kako mu more še kak kmet verjeti, ko sam dobro čuti, da je tigrovska politika prinesla petkrat povišane davke, visoke take se in znižanje cen vsega, kar kmet prodaja. Volitve so pokazale, da se je ljudstvo tudi v Sv. Viški fari začelo zanimati za politična vprašanja in da ne bo več slepo verjelo tigrovskim politikarjem.

Št. Jernej na Dolenskem. Volilci občine Št. Jernejske! Vzemite še enkrat v roke vse one »Kmetijske liste«, ki so opisovale zanikarno klerikalno občinsko gospodarstvo, jih pazno prečitajte in potem presodite, je li vsa kritika resnična ali ne! — Ker vam je vsem znano, kako slabo, brezsmiselno in zanikarno se je vsa leta gospodarilo, morate resnici na ljubo priznati, da je še veliko več res, kot je opisano. — Pa kaj pravi klerikalni dopisnik v »Domoljubu«: — Da gloda-mo stare kosti, ki so brez pomena. — Pogledite sedaj, davkoplačevalci brez razlike političnega prepričanja, kako ta črnh iz nas norce brije. Občinske doklade smo lansko leto plačali 270 odstotkov na dokladi na vino, pivo, žganje in meso pa 101.845 K 36 v, a pri sejmih je imela občina 16.949 K čistega dobička in na vsa ta ogromna bremena si upa »Domoljubov« dopisnik trdit, da so brez pomena. — Za njega najbrže že, ker nič ne plača, za nas pa so te številke velikanskega pomena. — Te ogromne vsote so iz ljudstva izžete in ljudstvo ima pravico, da izve za vsak vinar tega denarja, kako se je porabil. — Morda ste poravnali nekaj starih grehov klerikalnega občinskega gospodarstva? Sedaj ob priliki občinskih volitev pa vam smrdi, če se vam s številkami dokaže, kako ste zapravljali ljudski denar in bi najraje videli, da se o tem sploh ne piše. Ker so se naši žepi naveličali vsega izžemanja oziroma ga več ne prenešajo, se bomo z vso močjo branili takega klerikalnega gospodarstva, sicer bi nas uničilo.

Nikdar se ne bomo potegovali zato, da bi postali sejmisti lasti dvornih upravčencev, kakor nas tega hinavsko sumiči klerikalni »Domoljubov« dopisnik, ampak smo za to, da so in da ostanejo sejmisti občinski. — Da pa ni dosti, da so sejmisti občinski, ve vsakdo občanov, ampak treba je vse sejmiske dohodke, pod najstrožje kontrolo spraviti v občinsko blagajno. — To se do sedaj ni storilo in mi to ostro kritiziramo. Kontrolo nad dohodki so manjšinski odborniki SKS nešteto krat zahtevali in klerikalni občinski odbor je bil tisti, ki je to kontrolo do danes preprečil. — To je resnica, ki jo vsak občan pozna, vse drugo je prevara. Da vas klerikalne odbornike tako početje v salamsko slabo luč vrže, veste dobro. — Lepa čednost je poštenje, pa najsibo v upravljanju občinskega premoženja ali v dopisovanju v Domoljuba, a kaj ko tega črni dopisnik »Domoljuba« v svoji notranji pokvarjenosti noče razumeti. — Sedaj še ena točka o slabem klerikalnem občinskem gospodarstvu: Na Št. Jernejem sejmšču, ki je gotovo last občine, ker je na to zemljo prepisana stoji že dolga leta mostna tehtnica. Vsako podjetje ima pri obračevanju ali dobiček ali pa zgubo. Vsa dolga leta pa ne najdemo za občino nikjer solda dohodkov od te mostne tehtnice, čeprav vsi občani iz lastne izkušnje vemo, da moramo vsako tehtnjanje pošteno plačati. — Povejte nam, vi dosežani klerikalni občinski gospodarji, kje je denar iz tega podjetja in dokler nam tega ne dokažete bomo vedno trdili, da ste zapravljali ljudsko premoženje. — Vidite, tako je vaše klerikalno

občinsko gospodarstvo in takega bi vi radi obdržali pa če pri tem kmet in delavec stokrat ubožata, to je vam čisto vseeno; samo da je na občini klerikalec gospodar. — Vajeti, vajeti to je tista prikladna reč, ki vam, farovška gospoda ne gre iz rok, ker s temi se tako lepo vozi, če je živinca še pohlevna. — Pa pride ta prešmentani kmet in pravi, da bi bilo dobro, da vzame vajeti iz gospodovih rok in da hoče začeti sam furati. — Gospodje so jo že preveč zafurati.

Da se sokolski domovi postavljajo z občinskim denarjem, kakor »Domoljub« pripoveduje, menda tudi vaš najbolj za bitni pristaša ne bo verjel. — Če hoče Sokol imeti svoj dom naj si ga postavi, ker je v to gotovo najmanj toliko upravičen, kot vi k društveni dvorani. Z občinskim gospodarstvom pa to nima prav nobenega stika.

Prav je povedal dopisnik »Domoljuba«, da vsak najslabši kaplan (teh je precej) v enem letu opravi veliko dela in truda, največ gotovo za blatenje svojega bližnjega, ki ni klerikalec in z obrekovanjem poštenih ljudi. — Svoje ga pokvarjenega pristaša in najsibo še tak lump in samega sebe pa ne vidi. — Lepa je ta klerikalna morala ampak liberalni trgovec se z njo vseeno ne bo spoprijateljil, ker se mu gabi.

Na klerikalni kandidatni listi se sveti med prvimi zvezdami naš župnik Lesjak. Ker klerikalci s svojimi osebnimi napadi v »Domoljubu« nikakor nočejo prenehati, čeprav smo jim to ponovno priporočili, si bomo tega klerikalnega občinskega kandidata malo natančneje ogledali. — Vsa občina še danes dobro ve, čeprav ne misli, da je pozabljeno, kako je ta ljudski prijatelj pripočal uboge trpine kmetje in delavce med vojno za dopuste — tako da dopustni ni bilo. Marsikatera revica ga je prosila, da ji pripomore do podpore po možu, ki je bil v vojni, a koliko jih je podporo dobilo — to veste sami najbolje. Umrli je v Stari vasi vdova, ki je rejenčku zapustila okrog 18.000 K. — Menda štirikrat je bilo treba novemu oskrbniku k sodnji v Kostanjevici, da je prišel rejenec do svoje pravice. Uboga žena iz vasi Razdrto je imela v klerikalni posojilnici, katere načelnik je župnik Lesjak, naloženo na vinkulirano knjižico 7000 K. Župnik je ženi rekel, da je denar dvignjen in šele na posredovanje odvetnika je prišla žena do svoje lastnine.

Pred tremi leti so samostojneži prevzeli od klerikalcev kmetijsko podružnico za Št. Jernej, katere načelnik je bil takrat župnik Lesjak. — Sam se je na občnem zboru izrazil, da ima podružnica nekaj nad 500 K denarnega premoženja, kje je drugo znač Bog. Sveta njegova dolžnost je bila, da takoj izroči denar novozvoljenemu načelniku, ker tako govori postava. A on tega še do danes ni storil in menda ne bo poprej, ko ga dobi v roke g. G. v Novem mestu. — Takih in enakih slučajev je še polno.

Dragi občani, brez razlike političnega prepričanja, vsi tisti, ki znate misliti, ker vse to že tako dobro veste, vprašajte svoje vesti, če morete voliti klerikalno stranko! Ne in nikdar ne! — Se mora glasiti naš odgovor. — Mi hočemo v občinskem odboru moše, na katere se smemo zanesti, da delajo v prid celokupne občine in ki nam s svojo osebo garantirajo pošteno, pravično in dobro urejeno občinsko gospodarstvo, kar je pogoj za znižanje davkov. — Kmet bodi ponosen na svoj stan in gospodari si sam, farovška gospoda pa naj v farovžu komandira.

Zato vsi tisti, ki vam je blagor naše lepe občine pri srcu, strnite se pod prapor kmečke in delavske stranke in volite 14. julija 2. skrinjico!

Blagovica. Klerikalci so javili, da je v naši občini bila vložena samo lista SLS in da so izvoljeni samo pristaši SLS. To ni res, res pa je, da je bila vložena kompromisna lista, na kateri je vpisanih in izvoljenih tudi 5 odločnih pristašev SKS.

Mala Nedelja. Z velikimi žrtvami dograjeni dom Narodno-kulturnega društva se slavnostno otvoril v nedeljo 20. julija ob 3. uri popoldne. Sodeluje godba na pihala, tamburaški zbor ter moški in mešani pevski zbor. Vpizori se tudi zanimiva narodna igra »Volkašin« z godbo in petjem. Po sporedu ljudska veselica z raznimi zabavami in plesom. Zvečer umetniški ogenj. Vabimo vse prijatelje, ki so nas v težavnem delu podpirali, da se tudi te slavnosti in obilnem številu udeležijo in se prepričajo o uspehih požrtvovalnega narodnokulturnega delovanja. Prireditelj se vrši ob vsakem vremenu. Ključem še enkrat: 20. julija vsi, — staro in mlado na otvoritveno slavnost k Mali Nedelji. Odbor.

Št. Jernej na Dolenskem. Nikakor ne gre tukajšnjemu dopisniku »Domoljuba« v trdo glavo da sta se združila kmet in delavec, ter vložila skupno kandidatno listo za občinske volitve in da se hočeta tako otresti klerikalnega občinskega jeroštva. Jamrate sedaj za onimi lepimi časi, ki so prošli, ko ste

kot neomejeni gospodarji v občini lahko neusmiljeno plenili naše žepce. — Bilo je — in prošlo je — in če Bog da, se vam ti časi nikdar več ne povrnejo. Ljudstvo je spregledalo in danes dobro vemo, da ste klerikalci krivi ogromnih davkov zadnjih let. — Temu za davkoplačevalca tako pogubnemu klerikalnemu občinskemu gospodarstvu hočemo dne 14. julija napraviti konec. Volili bomo moše, ki znajo bolje gospodariti »kot dosežani klerikalni mozgotci.« — Pregovor pravi: Kdor za sebe ne zna gospodariti, tudi za druge ne bo znal, to velja v polni meri v občini Št. Jernejski. — Nesramni ste, ko hočete uboga kmeta in delavca farbat, da ste za izvedbo agrarne reforme. — Povejte nam, kaj so vaši klerikalni tigri že naredili, da se zemlja razdeli med reveže — nič — in nikdar nič ne bodo. Če niste hinavci, razdelite ogromna škofova posestva in najbogatejše farovške grunte med narod, če pa za razdelitev niste, pa ne farbate ubogih ljudi. — Druga nesramnost je, da lažete v »Domoljubu«, da SLS povsod zmaga.

Nimate poguma, da bi ljudstvu povedali resnici, kako nazadujete. Še nekaj takih zmag in klerikalna stranka bo v veliko korist naroda na mrtvaškem odru. Danes ni naše ljudstvo več tako neumno, da bi čitalo samo vašega »Domoljuba«, ampak pogleda tudi v kak drugi časopis, da se nauči resnice, pa če je vam to prav ali pa ne. — Povejte nam, vi zavajalci resnice, kdaj se je naša stranka v Št. Jernejem občinskemu gospodarstvu vlekla za brezversko šolo? Tega ne morete, ker se za tako šolo nikdar nobeden potegoval ni. Tako vaše početje je falotsko. — Brigajte se, da bodo veroučitelji vzor mladini in da se ne bodo dogajali slučaj kot v Sv. Jerneju in Sv. Križu. — To so škandali, ki jih ne spravite s sveta. — V svoji stranki čistite, poštene osebe drugih strank pa v miru pustite. — To je za enkrat naš odgovor. Če bo pa potreba, ker »Domoljub« osebnih napadov ne opusti, bomo si pač tudi mi naše klerikalne poštenjake imenoma privoščili. Ako pa morda mislite, da boste s takimi hudobijami, ki jih pišete v »Domoljuba«, odvrnili volilce od naše stranke, se hudo motite. Trdno smo prepričani, da nam naša 2. skrinjica prinese boljše občinsko gospodarstvo in v to 2. skrinjico bomo 14. julija vrgli kroglice. —

Kmet in delavec na plan, z volitvami narediti konec dolgoletnemu pogubnemu klerikalnemu gospodarstvu, s tem si bosta tudi zmanjšala neznesne davke, ki vaju sedaj tarejo. —

Iz Golega. V letošnjem šolskem letu je tukajšnja šolska mladina imela zlet v Ljubljano. Otroci so obiskali muzej, tivolski park, Ljubljanski grad in si ogledali nekaj javnih poslopj in glavnih ulic, od česar so imeli lep užitek. Da se je izlet tako izvrstno posrečil, zahvaliti se moram v prvi vrsti posestniku Franc Ponikvarju iz Gorenjega Golega za brezplačen voz v Ljubljano in nazaj ter gostilničarju pri Lozariju, gospodu Dolščaku, ki je izletnikom odkazal poseben sobo in postregel s cenejšim kosilom in pijačo. V imenu učencev izražam obenem zahvalo vrlemu g. Ponikvarju tudi za malinovce, katerega je kupil otrokom in v zahvalo naj si zapomni besede, da bo tudi nesebično delo deležno plačila. Ljubič, šolski vodja na Golem.

Št. Jernej. (Kaj je naša dolžnost?) Izhodišče iz današnjega mizernega stanja, v katerem živimo mi poljedelski trpinji, kmetje in delavci, je v tem, da si podamo roko k združitvi; ako hočemo v resnici biti srečni, si moramo v skupnem boju ustvariti srečno bodočnost. Kolikor jih še tava v nezavednosti, dajmo jim poduka; da nas bodo razumeli, jih moramo izobraziti, učiti, odpreti jim oči. S pomočjo izobrazbe k svobodi in srečnemu življenju! Boj za osvobodjenje kmeta in delavca izpod suženjstva meščanske gospode je čisto naraven, to je, da mora posameznik v skupni iztrebiti oni škodljivi mrčes, ki razjeda zdravdu našega kmeta. Kdor hoče postati koristen član človeške družbe, se mora udeleževati tega boja po svojih močeh, to je njegova moralna dolžnost. Boj za svobodo je glavna naloga vsega človeštva, torej tudi posameznih narodov in njih pripadnikov. In to je predvsem tudi naša sveta naloga kot sinov zatirane in zaslužnjene slovenskega kmeta. Mi kmetje se moramo v prvi vrsti udeleževati tega boja za svobodo, ki prinese tudi našemu nesrečnemu kmečkemu stanu srečno bodočnost. Naša dolžnost je, da izobrazimo predvsem sebe, da bomo potem lahko izobrazili svoje stanovske tovariše, da bodo umevali sedanjo dobo, da jim bodo sadovi kmetijske kulture tudi koristili. Vsak izmed nas naj dela pot duševni svobodi in pripravljaj predvsem miselnsko revolucijo, da zmaga velika kmetijska ideja. Delajmo na polju za gospodarsko, socialno in politično osvobodjenje vsi kmetjski trpini roko v roki. Borimo se proti vsakemu nasilju, katero izvajajo med nami posvetni in cerkveni mozgotci. Naučimo se, da bomo verovali

v sebe, da se bomo zanašali na sebe, da se bomo otresli one slepe pokorščine, da ne bomo več plazili po kolenih in se pripogibali do tal, ampak, da bomo samozavestni, da ne bomo več prosili, ampak odločno zahtevali, kajti zavedamo se, da nas ni samo peščica, ampak ogromna milijonska armada, ki pa je danes še brezpravna. Bodo pripravljeni, ko zasije tudi pri nas veliki dan svobode kmetijskega vstajanja. Ne zamudimo časa, delajmo, da nas velika doba ne najde nepravilnih. Čas zahteva resnih ljudi, ljudi dobre volje. Odstraniti moramo predvsem hinavstvo in laž naših koruptnih razmer. Zato pa poudarimo vse staro in zidamo novo. Nas vseh dolžnost je, da to storimo zlasti sedaj pri občinskih volitvah. Pogledimo predvsem kako so v večini občin neizkušeni po farovski kopitu gospodarili dosedaj, ki je v napravi li občanom - davkoplačevalcem občutno škodo. Tako slabo občinsko gospodarstvo med raznimi drugimi, kjer vodijo občinsko politiko po receptu župnikov in njegovih priganjačev, odseva tudi v St. Jernejski občini na Dolenskem. Ni potreba tu naštevati, koliko »dobrot« in koliko koristnih »naprav« so ustvarili z ogromnimi obč. dokladi, to bo vedel vsak kmet v St. Jernejski občini sam prav dobro. In če hoče pri sedanjih volitvah v občini voliti še take može, si naj vso krivdo zvali na svoje rame. Mi zavedni kmetje pa bomo storili svojo dolžnost in bomo na dan volitve s kroglico glesovali za kmečko delavsko stranko. — Podgorški.

St. Rupert. Ker je bil na klerikalni listi falsificiran podpis enega kandidata, je bila lista razveljavljena. Razveljavljenje so razglasili po županstvu tako: »V četrtek 10. julija se ne bodo vršile občinske volitve, temveč enkrat kasneje, o čemur Vas bomo pravočasno obvestili.« Da tistih par klerikalcev ne bo predolgo čakalo na obvestilo, kaj se bodo volitve vršile, sporočamo to mi danes. Čez tri leta, ko poteče doba sedanjemu pravilno izvoljenemu odboru!

V Kapli pri St. Jurju ob Taboru je padel s krolca posestnik Mihael Kokolet ter si zlomil desno nogo in roko. V bolnici je vsled zastrupljenja krvi umrl. Zapušča vdovo in 5 otrok.

Kostanjeva. Agrarni reformisti so postavili za občinske volitve svojo lastno kandidatno listo. Naši klerikalci smatrajo to za veliko predrznost in so se tako ustrašili tega čina, da so na zadnjo nedeljo pred volitvami poklicali sem g. poslanca Sušnika, ki ga pa ni bilo in je nastopil pred 42 poslušalci v župniški dvorani g. poslanec Kremžar. Eden ali drugi je imel nalogo tem preklanim agrarnim strolitju kožo, katero namero pa mu je najnovejša odredba šumske direkcije v Ljubljani z odgovorom v najem danih zemljišč 70 zakupnikom popolnoma pokvarila, ker je tik pred njegovim shodom zato sklical agrarni odbor protestno javno sejo. Gospod Kremžar je tudi zvedel o dobro obiskanem shodu na mestnem trgu, ki ga je priredila Kmetijska stranka, kjer je zopet agrarna reforma bila glavni del govora geometra Mravlje. Poslanec, kakor tudi kmetijski govornik sta se udeležila protestne seje agrarnega odbora in bi bilo vse mirno poteklo, da ni župan, varuh javnega mira in reda prišel s prepričanim v kričanju o liberalnih in brezvercih. Na njegovo nepoklicano umešavanje in izživljanje doslej mirnih zborovalcev se je pričelo splošno prerekanje, ki je končalo s precej burno debato med poslancem Kremžarjem in odposlancem SKS, v tej debati pa je g. posl. moral odkrito priznati, da vsi beograjski tigri iz Slovenije niso še ničesar storili za reveže, ki pričakujejo odrešenja od pravične in poštene izvedbe agrarne reforme. Temu priznanju gospoda poslance je dodal tudi župan Kobe svojo odkrito izjavo, da je bil, da je in da bo vsikdar proti vsakršni izvedbi agrarne reforme. — Volilci pa, ki ste drugega mnenja, kot vaš dični župan, vrgli bodete svoje kroglice v srednjo skrinjico, ki je skrinjica revežev!

Krško. V nedeljo so se pri nas vršile obč. volitve. SKS je dobila 102, JDS 166, SLS 342 glasov. Mi smo od poslednjih državnozborskih volitev napredovali za 15 glasov. Napredovali bi mnogo, ko bi ne bilo od strani demokratarnjevolke gonje proti SKS; seveda se ta gonja ni vršila na korist JDS, nego so imeli korist izključno le klerikalci. Kjer koli JDS napenja sile proti nam, povsod napredujejo klerikalci, a ne demokrati. Naj si te stvari naše vodstvo v Ljubljani dobro zapomni za oni trenutek, ko bodo demokratarnji zopet zahtevali enotno fronto. (Op. ur. Ravno isto se doslej poroča že z več strani n. pr. z Mravč in s Poljanske doline. Bomo si dobro zapomnili!

Črnomelj. Pri volitvah v mestno občino je SKS dobila 74 glasov in šest odbornikov. Vsi ostali naprednjaki imajo 57 glasov, SLS pa 78.

Horjul. Dne 2. julija so bili poklicani pred sodišče naši fantje in orliči radi pretepa pri procesiji na Telovo. Izid je bil sledeči: Štirje orliči, ti so: Jurkov France, Mačkov Andr., Kovačev Tone in Samcov Janez so dobili vsak po 2 dni zapora z enim postom in eden grahast klerikalec 50 Din globe. Naši fantje so zapora prosti; saj tako je prav, kdor išče, ta najde. Dolžnost orličev je, da se zahvalijo g. župniku za prejšnjo plačilo. Lažljub je poročal, da po napredni fantje hladili glave v Muhovi gostilni, sedaj jih bodo pa orliči v zaporu. Atek so poročali, da so bili naši fantje pijani. Značilno je, da so bili orliči pijani, kajti pred sodiščem niso vedeli, če je kdo tepel ali tepen bil. Lepo je to. Omenim še, da bi morali v nedeljo 6. t. m. imeti novo mašo. Ker pa gre brat France v lemenat, ga bo baže brat duhovnik počakal, da bosta imela skupaj svatbo.

Iz Kostanjeve. Naše klerikalce lomi strah pred občinskimi volitvami, ki bodo v nedeljo 13. t. m. Pojavili sta se dve kandidatni listi zoper njih: lista gospodarske skupine in ona agrarnih reformistov. In tako se je hudo zamajal županski stolček brezpogojnega župnikovega podrepanja Kobeta — Colariča.

Naš kmet, obrtnik in delavec so spoznali razliko med župansko dobo zadnjih 12 let, ko je župan Colarič sam župan po imenu, v resnici pa župan župnik Podbevšek in njegov od občine plačani agitator SLS, tajnik Črednik ter med župansko dobo bivših naprednih županov Globočnika in Butarja, ko so se zidali dve novi šoli, napravile nove ceste na Zameško in v Orehovec, ustanovila občinska hranilnica, obnovilo gasilno društvo in gasilni dom in ko se je pametno in nepristransko uradovalo in gospodarilo z občinskimi imetjem.

Naš Kobé - Colarič pa že 12 let gradi cesto na Oštre in do hrvaške meje, od leta 1911 obljublja našim Ostrčanom, Črnečevščanom, Črešnjčevčanom in drugim Podgorcem, da se bodo vozili po okrajni cesti na Žumberak. Toda, kakor njegova avtonomija, tako se tudi njegova cesta umika uredničenju, kajti gospod župan so spali takrat, ko bi se bila cesta poceni napravila z ruskimi in italijanskimi ujetniki.

Priti je moral industrialec iz Zagreba in pokazati županu, kako se cesta popravlja. Ali to ne znači za občino pridobitka, ker v času, ko bo trdila izvozila svoj les, bo cesta zopet v starem od Kobeta zanemarjenem stanju.

Torej niti svoje glavne in nalivnejše obljube ni mogla SLS izpolniti svojim volilcem tekom dvanajstih let. Torej niti te svojih najzvestejših volilcem najpotrebnejše stvari župan Colarič ni mogel prižupanovati, kaj še da bi se brigal za druge koristi svojih občanov in žepe davkoplačevalcev. Glede občinskega gospodarstva, ki ga »Domoljub« skozi zadnjih 14 dni tako povzdiguje, pa bi vprašali: kdo nam je napravil staro šolo za sramotno ceno 100 kron na korist župnika, kdo je cel čas svojega županovanja nasprotno pametni in pravični izvedbi agrarne reforme, kdo je upropastil prej tako lepa občinska pota, kdo je z zavlačevanjem popravila občinske hiše napravil občini škodo nad 50.000 kron, kdo redi in plačuje župniku sotrudnika, agitatorja in teaterdirektorja, ki pod imenom občinskega tajnika molze mesečne in postranske dohodke iz žepov tistih občanov, ki morajo samo plačevati, a nimajo nič govoriti? itd. itd.

Odgovor na ta vprašanja je dalo ljudstvo, ki enoglasno zahteva odstranitev Colariča z županskega mesta. V prvi vrsti je to storila njegova domača vas Orehovec, ki je na vsakem sestanku SLS z večino sklenila, da župan ne sme niti kandidirati več v občinski odbor in predlagati za kandidaturu svoje zastopnike Kavčiča in Brsana. In glei! Orehovec obrača, župnik in novi županski kandidat Rodič pa obrneta. Od Orehovanov skoro soglasno odstavljene rojaka Colariča sta imenovana moža postavila v listo na četrto, od istih Orehovanov soglasno določena kandidata pa na 15. oziroma 18. mesto, tako, da sploh ne moreta biti izvoljena v odbor.

Istotako se je zgodilo v Črneči vasi z občinskim svetovatelcem Papežem in odbornikom Kuharjem in Kučičem, ki so bili postavljeni tudi tako zadaj, da sploh ne pridejo v poštev. dasiravno so jih vaščani določili v odbor.

To preziranje v imenovanih vaseh soglasno določenih kandidatov pa je generalni štab v župnišči nalašč izpeljal samo zato, ker so si le ti pri določevanju plače tajniku upali misliti s svojo glavo in povedati očitno svoje mnenje.

Tako ljudska stranka upošteva ljudsko voljo in tako zastopavlja svoje najpametnejše svetovalce in občinske odbornike, samo da svoje backe in brezpogojne farovške kimovce spravi na prva mesta, četudi teh ljudstvo ni postavilo in se jih tudi zdaj odločno brani.

Čast generalom, ki tako ljubijo svoje vojske, čast čredniku, ki tako usmiljeno pase svojo čredo, kakor tudi čast večernim agitatorjem, ki ne vedo o občini.

skem gospodarstvu prav ničesar povedati, znajo pa samo strašiti s centralizmom in obljubljeni avtonomiji, ki nimajo s pametno in pošteno občinsko upravo ničesar skupnega.

Mi vsi smo dobili od Vas le to prepričanje, da ljudska stranka izvršno baranta z ljudskim premoženjem in da jim je ljudska volja samo toliko časa vpoštevanja vredna, dokler ne pride v navskrižje s tistimi ljudskimi vodniki, ki hočejo siehnermo občanu zavezati oči in zamašiti usta.

Za občinsko pošteno in pametno gospodarstvo potrebujemo može, ki mislijo s svojo glavo in katerim ni prva misel samo stranka in politika, temveč koristi občanov in žepe davkoplačevalcev.

Sicer pa gre tudi za čast naše občine, katero je dobobra osmešil sedanjí župan, »bodoči« pa bi jo kot priznani kurfuher - živinozdravnik popolnoma zaigral. Zato, proč s Kobetom in proč z Rodičem! Naša skrinjica je tretja! Kmet.

Iz Belokrajine. Velik poraz, ki so ga doživeli klerikalci pri nas je dokaz, da ljudstvo vendar le izprevidi, kako se je dalo zapeljati lani in koliko da zaradi tega trpi. Zmago pa hoče imeti demokratska stranka, ki poroča le o svojih uspehih, dasi ni nastopila nikjer pod svojo firmo, ker ta prav nič ne vleče. Zasluge za našo kmečko zmago ima naša duhovščina, ki je agitirala od hiše do hiše. Kakor je videti, so se vršile volitve nepravilno čas, ker ni prišla spovednica do veljave, kakor bi bilo to v postnem času. Preje ne bo miru, dokler ne bo ljudstvo pognalo rimsko-katoliških politikarjev zopet v cerkev, kamor spadajo. Oznanjujejo naj Kristusov nauk ljubezni, ne pa delati preprič in razdor med narodom. Prihodnjič si bomo pa naše mazljene krokarje malo bliže pogledali.

Iz Sv. Križa pri Kostanjevi. V naši občini se bide huda borba za nadvlado. Klerikalci, skriti pod naslovom »Kmetijske zveze« in »Zveze malih obrtnikov in delavcev«, bi za vsako ceno radi dokazali, kako vzorni gospodarji da so, četudi že vrabci na strehah čivkajo o njih popolni nesposobnosti. Ker so pa prišli tudi najtrudovratnejši pristaši sedanega občinskega režima do spregleda, zato postaja kolovodjem vsak dan bolj vroče in trdi se celo, da znaša njih vročica 40 stopinj in da se je resno bati njih pogina. Kadar Sloveka napadajo smrtne slabosti, takrat zbere zadnje sile in skuša za vsako ceno uiti smrti. Tako delajo tudi naši sedanji kolovodje. Oprezni so tako, da se nikjer ne dotikajo svojih bolnih udov, nego da grabijo venomer po telesu smrtnih nasprotnikov. Ti smrtni sovražniki so kandidati »Gospodarske liste«, katere sedanji nasprotniki psujejo s samostojneži, liberalci, naprednjaki; tudi brezverce radi imenujejo take samostojne ljudi. Poslušujejo se sploh vsemogočih naslovov, ki vlečejo. Toda moč teh naprednjakov vedno bolj raste. Naša duhovščina si lasti pravico v nebesih in na zemlji, njej se gre za nadvlado nad svojimi ovčicami tudi izven cerkve. Ti gospodje dobro vedo, kam pelje pot sedanje občinske politike, in da se bodo takim razmeram zopetstavlili prej ali slej tudi njihovi najzvestejši pripadniki, toda to jih ne moti. Dokler gre, gre. Morda pride med tem avtonomija, s katero tako radi begajo naše verno ljudstvo, rimsko torej dalje. Da bodo naši občani točneje poučeni o naši občinski politiki in našem občinskem gospodarstvu, naj služijo sledeče številke v dokaz, da tako dalje ne more iti, pa če je radi tega tudi gospod župnik nekoliko nejevoljen.

Ko je leta 1921 prepustil občinsko upravo tedanji samostojni župan Stefančič svojemu nasledniku, je imela občina 170 odstotno občinsko doklado. Ta doklada se je zvišala že leta 1923 na 380 odstotkov in letos znaša kar 412 odstotkov. Poleg teh doklad, ki so znašale l. 1923 111.600 K, katere je občina izplačane prejela pobira občina še užitninski davek na vino, ki znaša od litra 4.— K, davek na godbene licence, itd. tako, da ima občina na leto nad 250.000 kron dohodkov.

Da bo stvar vsakemu bolj jasna, podajemo v nastopnem pregled občinskih doklad naše občine in doklad sosednih občin:

Občina	je imela leta	
	1923	1924
doklad:		
Kostanjeva	100%	50%
Čatež	63%	50%
St. Jernej	270%	100%
Vel. Dolina	150%	100%
Sv. Križ	380%	412%

Ako primerjamo te številke, vidimo, da vse ostale zgoraj navedene občine skupaj ne plačajo tako visoke občinske doklade, kot naša sama. Od 100 Din. čistega državnega davka, plačaš 412

dinarjev občinskega davka. Med tem ko je država zvišala davke za 100 odstotkov, jih je zvišala občina kar za 400 odstotkov. In ti ljudski zastopniki se upajo še trditi, da država z davki odira, da je država tista, ki upropašča naše občane. Kdor ima še količjak možganov v glavi, mora videti kdo izmogava v naši občini občane.

In od kod tako visoke doklade? V celi občini ne vidim niti ene spremembe, vse razpada, vse gre rakovo pot, kljub temu so pa občinske doklade vsako leto višje. To je najvažnejše vprašanje, na katero zastojni čakamo odgovora. Ako jih resno stavimo na odgovor, nas proglašajo za brezverce. Proti takim ljudem se nastopa z bojkoti in osebnimi mržnjami. Vsaka stvar pa le en čas trpi. Dolgo smo prenašali to smešnje občanov, a tako ne gre več naprej in če bi naši nasprotniki še bolj pritiskali na nas, ne bomo odnehal preje, dokler ne zmagamo.

Poglejmo šolo v Bušči vasi, radi katere se je »Domoljub« pred kratkim zaganjal v nekega našega somišljenika. V tej šoli so bila stranišča popravila potrebna. Mi nismo takim izboljšanjem javnih, oziroma občinskih naprav nikdar kljubovali. Tudi nismo nikdar grajali izdatkov, če so bili izdati pravilno. V tem slučaju je pa šla stvar zelo jednostavno. Graditelj »Katoliškega doma« je tatal napram župniku, da bo pri zgradbi tega doma imel očitno izgubo. Da se je ta vsaj nekoliko poravnala, je del župnik temu mojstru zgradbo stranišč brez vsacega razpisa in javnega natečaja, vsled česar ni prišlo do konkurenčne razprave in dognano je, da je občina plačala nad 30.000 K več, ko bi bila, če bi bilo delo rednim potom oddano. Ali je šlo to v korist občine? Ali je tako postopanje z občinskim denarjem na mestu? Ali ni to očitno izkoriščanje občinskega premoženja? Stranišča so pa zgrajena tako blizu šolskega vodnjaka, da obstoji resna nevarnost, da si bo voda iz greznice polskala slez do vodnjaka in kaj potem? Novi stroški na račun občine. Do letos se je izpraznjevala greznica pri občinski hiši brez izdatkov, ker je gnoj iz stranišč za travnike veliko vreden. Letos se je tudi to moralo plačati. Drva se istotako kupujejo brez predvarka in kuri se z njimi kot bi bile zastoni. Če bi imel sedanjí župan le nekoliko samostojnosti, bi se takim izdatkom zoperstavil, a kaj ko je župan le slepo orodje našega župnika, kateri nima nobenega čuta za občinsko gospodarstvo. Vse to se godi radi tega, ker nimamo občinskega zastopa, ki bi si upal stopiti takim gospodarjem na prste. Je še mnogo slučajev, ki kričijo po spremembi. Ker se sedanji odgovorni možje čutijo prizadete, vpijejo na ves glas in bunijo občane proti vsakemu, ki bi si upal črhiniti najmanjšo besedico. Za vsako ceno in z vsakim sredstvom bi radi zadušili samostojnost občanov. »Gospodarska lista«, katere si je nadela nalogo podvzeti vse korake, da se občinske doklade znižajo in občinsko gospodarstvo spravi na pravo stališče, je sestavljena iz samih zavednih in poštenih gospodarjev, ki so tekom let pokazali sposobnost za samostojno gospodarstvo. Kdor ima še količjak poštenja v sebi, bo dne 12. julija 1924 oddal svoj glas tej listi, ki ima prvo skrinjico. Naj se nikdo ne straši očitkov, ki bodo padali na račun te liste in na posamezne kandidate. Zlasti proti nosilcu liste, posestniku in trgovcu Kodriču so naperjene osti, da bi ga pred občinstvom kolikor mogoče še bolj oblatili. Casopisi, cerkev in spovednica, vse je naperjeno proti tej listi. Vse to naj pa nikogar ne moti. Naj gre vsak pogumno naprej do zmage! Dne 12. julija vsi kot eden za »Gospodarsko listo«, ki se ne skriva za nobenim politikom, nego je strogo gospodarska.

Konjska dirka na Bledu 8. septembra. Vsi, ki se hočejo udeležiti dirke na Bledu, naj takoj javijo tajništvo SKS v Ljubljani, v kateri skupini bodo dirkali. Skupine bodo: 1. enovprezna, 2. dvovprezna, 3. jahalna. V prijavi je navesti natančen naslov gospodarja konja, barvo konja, visokost, starost in pasmo.

Gospodarstvo
Občni zbor Zveze sloven. zadrug
se je vršil dne 30. p. m. ob številni udeležbi, kajti od 101 zadrug se 570 glasov, ki so v Zvezi včlanjene je bilo zastopanih 63 zadrug s 465 glasovi.
Občnega zbora, ki ga je vodil predsednik ing. Zupančič, so se udeležili, za kmetijsko ministarstvo šal Semoli, zadrugi nadzornik Štebiler in zastopnik Zadrugne zveze, tajnik Krall.
Nasteljeno poročilo preds. Zupančiča je v izveščju sledeče:
Zveza je tudi v preteklem letu vršila svoje naloge in baš glede na silno pomankanje gotovine dokazala neobhodno potrebo zadrugništva za narodni gospodarstvo. V času, ko za balne obresti in provizije ni bilo dobiti gotovine, je ostalo naše zadrugništvo zvesto svojim načelom, kajti z mobilnostjo svojih znatnih denarnih sredstev in z nizko obrestno mero je omogočilo mnogim rentabilno obratovanje.

Vlada je hotela lansko leto z razširjenjem tozadevne srbske določbe potom proruskih dvajstih zaščiti malega kmetijskega posestnika, kar samoočebni ni napačno. Toda način zaščite je za naše gospodarstvene prilike nesprejemljiv, ker vzame kmetu kreditno sposobnost, ki je predpogoj gospodarskemu napredku. O tej zadevi smo priredili pismeno anketo z zadrugami, katere rezultat je bil ta, da so za zadrug gladko odklonile ta način zaščite. Rezultat ankete smo predložili vladi. Ker so v istem smislu nastopile tudi ostale zveze, smo v toliko uspehi, da vlada še ni pričela izvajati omenjenih določb.

Dalje je vlada koncem leta predložila nov načrt zakona o kmetijskem kreditu. V ta namen se namerava ustanoviti posebno poljedelsko banko, v katere upravo bi imenovala vlada polovico članov in bi dajala posojila kmetovalcem potom srezkih političnih zastopstev. Uprava bi bila toraj strankarsko birokratična in strogo centralistična. Načrt smo odklonili in predlagali, da je treba to vprašanje rešiti s sodelovanjem kmetijske samega, potem zadrugništva, ki v tem oziru že sedaj uspešno vrši svojo nalogo.

Udeležili smo se jugoslovanskega zadrugnega kongresa v Celju in konferencie o načrtu novega zadr. zak. v Zagrebu sprico neenotnosti in zastarelosti sedanje zadrugne zakonodaje je nujno potrebno, da dobimo čimprej enoten in moderen zadrugi zakon. Glede naše udeležbe pri Hipotekarni banki poročam, da smo bili zvesti sklepu lanskega občnega zbora, da je treba v tem slučaju pazno zasledovati interese zadrugništva. Nastopiti smo morali že na občnem zboru z dne 9. julija, ko se je hotelo zvišati akcijsko glavico na način, da bi se naš vpliv zmanjšal, naše breme pa zvišalo.

Ker nismo smeli ovirati neobhodno potrebnega zvišanja akcijske glavice, ker bi bilo to tudi nam v škodo, in je poleg tega nastopilo občutno pomanjkanje denarja in silno povpraševanje od strani naših zadrug za novimi posojili, je nastalo vprašanje, ali naj pristanejo na zvišanje bančne delniške glavice ali pa naj delnice prodamo. Z ozirom na to, da ni namen Zveze financirati banke, temveč je njen namen in dolžnost, nuditi zadrugništvu zadostni krediti poleg tega pa skrbeti za popolno likvidnost, kar je baš v teh časih, ko manjka denarja, zelo važno, smo se odločili za prodajo delnic.

Prodati smo sklenili tudi naše delnice tovarne za dušik in Rušah, ker donesajo zelo nizko dividendo.

Glede pogajanj fuzije z Zadrugno zvezo v Celju, omenjam, da nismo dospeli do nobenega zaključka. Na naš predlog, da se ustanovi novo zvezo, ki bo imela na sedežu ene upravne oblasti centralo, na sedežu druge pa podružnico, še nismo prejeli protipredloga. Bil bi v interesu stvari, ne samo propagirati fuzijo, temveč podati tudi konkretne načrt, o katerem bi mogoče razpravljati.

Menim pa, da se vsi strinjate s tem, da v gospodarstvu ne smejo odločati politični, zgodovinski in še manj osebni razlogi, ampak morajo biti merodajni edino le gospodarski razlogi.

Vprašanje naložb primorskih zadrug pri nas je ugodno rešeno in jih bo Italija zamenjala po ključu, kakor je zamenjala gotovino.

Končno omenjam na »Slovenčevu« iznašanje starih grehov, da so bile vse stvari že pred vojni likvidirane, da smo prejeli leta 1922 popolnoma pravilno knjigovodstvo in da je bila Zveza ne samo sanirana, temveč že lepo aktivna, kar točno izkazuje bilanca. (Dalje prihodnjik.)

Konjerejski odsek 2 kmetijske družbe v Sloveniji priredi ogledovanje in premovanje plemenskih konj dne 24. julija v Zalcu, 25. julija v Šmarjah pri Jelšah, 11. avgusta v Ormožu, 12. avgusta v Ptuj, 13. avgusta v Spodnji Polskavi, 18. avgusta pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, 19. avgusta v Gornji Radgoni, 20. avgusta v Ljutomeru, 21. avgusta v Murski Soboti in 22. avgusta v Dolnji Lendavi.

Poročilo Hmeljskega društva v Zalcu o stanju hmelja na Češkem. Ko smo si natančno ogledali stanje vseh nasadov našega okoliša, lahko rečemo, da je stanje vobče zadovoljivo in da lahko računamo z dobro letino. Skoro vse rastline so dorasle do vrha drogov, oz. žic, so bujne rasti in imajo mnogo panog. Hmeljišča so podobna temnim gozdom. Barva listov je svetlozelena, rastlina je brez mrčesa. V nekaterih nasadih se že vidijo cvetni popki. Le mali del vseh nasadov je v toliko zdrav, da je rastlina šele do tričetrt drogov dospela, vendar je pa tudi popolnoma zdrava. Dne 28. junija je toča v nekaterih občinah Goldbach doline porušila.

Kar Vi potrebujete, to je *Blasfina*, to pravo domače sredstvo, katere prežene vabe boljšino! Poizkušajte poizkusa Din 27.—. — Lekarnar Eug. V. Feller Stubica Donja, Elza trg št. 244, Hrvatska.

Minrska posojilnica, Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8/1, sprejema hranilne vloge po 8%. Večje in stalne vloge do 12%.

Edino najboljši šivalni stroji in kolesa
Josip Petelinc-a
Ljubljana
(blizu Prešernovega spomenika ob Ljubljani)
znamke GRITZNER in ADLER za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo v vseh opremljenih, najnižja cena, 10 letna garancija.
Pouk v veseleju, krpanju perila in novgavik dobe kupi strojev brezplačno. Istotam igle, olje, posamezne dele za stroje in kolesa. Sprejemamo tudi popravila.

vzročila precejšno škodo. Začetkom meseca junija se je prikazala aphid muha, katere je pa izginila brez vidnih posledic. Sedaj izvršujejo hmeljarji zadnja dela v hmeljiščih. Množina letošnjega pridelka je odvisna od vremena meseca julija. Rabili bi posebno tople noči, da bi rastlina nastavila obilo cvetnih popkov. Vobče se lahko reče, da je letos rastlina v razvoju za 14 dni naprej, kajti v normalnih letih jo nismo imeli 1. julija že do vrha drogov. Na hmeljskem trgu je postalo mirno. Dne 23. m. se je prodalo 30 bal hmelja po 6900 do 7050 Kč za 50 kg. Od navedenega dneva so pa cene le nominalne.

Zalec. Zopet se zamore o stanju hmeljskih nasadov v Savinjski dolini poročati le ugodno. Dela v hmeljiščih so več ali manj že dovršena. Le redko se nahajajočji zgodnji hmelj je že v najlepšem cvetju, oziroma že prehaja v kobule, srednje ravni hmelj prikazuje cvetni nastavek, kateri pa glede množine ne izpolnjuje naših nad. Pozni hmelj pa dobiva obilo panog. Upamo prej ko slej na dobro letino.

Tržne cene v Ljubljani. Govedina 20—26 Din, teletina 25—30, svinjina 30 do 32.50, slanina 29—30, ameriška mast 29—30, domača mast 35—40, šunka 40—45, prekajeno meso 30—43, konjsko meso 10—12. Piščanec 20—35, kokoš 40—50, petelin 40—45, domači zajec 10—17.50. Mleko 3—4, surovo maslo 50, čajno maslo 60—75, bohinjski sir

56—60, jajce 1.25—1.50. Pšenica 370, rž 340, ječmen 365, oves 345, proso 315, koruza 290, aida 300, fižol 600—650, grah 400, leča 700. Sladko seno 130, polsladko 100, kisle 80, slama 120. Glavnata solata kg 2—4, zgodnje zelje kg 5 do 6, kislo zelje kg 2—3, ohrovt kg 6—7, karfiola kg 20—25, koleraba kg 3—4, špinača kg 8—10, paradižniki kg 15, kumare kg 8, fižol v stročju kg 5—8, čebula kg 3—4, česen kg 9—10, krompir 1.75, novi krompir 2—3 Din. Vse cene se razumejo po uradni objavi z dne 1. julija 1924.

Za velesjem v Pragi od 21. do 28. septembra t. l. je železniško (saobračajno) ministrstvo v Beogradu dovolilo na jugoslovanskih železnicah polovično vožnjo. Potrebna je legitimacija, ki se dobi pri upravi velesjema. 50 odstotkov popusta je ministrstvo dalo tudi za prevoz blaga, namenjenega za velesjem. Ti popusti veljajo od 11. sept. do 8. oktobra t. l.

Novi ameriški priseljeniški zakon je stopil v veljavo 1. julija. Tekom prihodnjih treh let se bo smelo priseliti iz Jugoslavije letno okoli 735 oseb (mesto dosedanjih 6426). — Iz te številke so izvzeti neporočeni otroci pod 18. letom in žena ameriškega državljanja, ki je nastanjen v Združenih Državah. Vsak priseljenec si mora poprej zagotoviti priseljeniško vizo (immigration visa). To priseljeniško vizo izdaje ameriški konzulat in v njej je navedeno, do ka-

terege roka naj ta viza velja, kakor tudi druge informacije, ki jih zahtevajo predpisi. Priseljenec od sedaj naprej ne bo več potreboval vize na svojem potnem listu, marveč le gori omenjeno priseljeniško vizo. Pristojbina za vizo znaša devet dolarjev. Viza zapade po določeni dobi, ki ne sme presegati štirih mesecev. Nadalje določa novi zakon, da oni priseljenci, ki so bili zakonito pripuščeni v Združene Države in ki gredo v stari kraj na začasn obisk, se smejo povrniti brez priseljeniške vize. Tak priseljenec, ako se hoče vrniti v Združene Države brez težkoč, mora pred svojim odhodom zaprositi ameriško priseljeniško oblast, da mu izda dovoljenje (permit) za povratek v Združene Države. V dovoljenju je navedeno, za koliko časa naj bo veljavno — kvečjemu za leto dni. Veljavnost se pa kasneje tudi lahko podaljša, vsakokrat kvečjemu za nadaljnih šest mesecev.

Naš izvoz v maju znaša 31.900 vagonov po 10 ton v vrednosti 739 milijonov dolarjev. V mesecu maju lanskega leta je znašal 26.025 vagonov v vrednosti 690 milijonov dolarjev, a letos v aprilu 26.092 vagonov v vrednosti 720 milijonov dolarjev. V maju letos je na prvem mestu les. 11.125 vagonov v vrednosti 187 milj. din; na drugem mestu so žajca. 313 vagonov v vrednosti 106 milj. din; na tretjem mestu je baker 185 vagonov v vrednosti 80 milj.

din. Izvoz žive živine: Goveda 12.921 komadov za 55 milj. din; svinj 6611 komadov za 24 milj.; konj 5356 komadov za 22 milj. Razen tega se je izvozilo 75 vagonov svežega mesa za 19 milj. din; kož od divjačine za 7 milj. Turščice 1085 vagonov za 28 milj., pšenice 285 vagonov za 10 milj., pšenične moke 119 vagonov za 6 milijonov dolarjev.

Iz rudarstva v Sloveniji. L. 1923 je bilo v Sloveniji 41 rudnikov. Delavstva je bilo zaposlenega dnevno povprečno v premogovnikih 12.850, v ostalih rudnikih 988. Vrednost lani produciranega premoga znaša okoli 440 milijonov dolarjev. Svinca se je produciralo 92.000 meterskih stotov v vrednosti 95 milijonov dolarjev. Večina svinca se izvozi. — Avstrija sama kupi skoraj polovico, mnogo kupita Italija in Madžarska. — Vsega se izvozi okoli 85%.

Čebelar Fr. Črnič iz Vodice je dobil v dobi 24 dni od 11 plemenjakov 19 rojev. Posebno čudno je to, da se vsi njegovi sosedi čebelarji pritožujejo, da pri njih čebele nočejo rojiti.

Iz Rusije se poroča, da je suša letno v nairodivotnejših krajih popolnoma uničila. Boje se, da bo v mnogih krajih zopet zavladala lakota.

Za kratek čas.

Klerikalna telečja glava.

K mesarju pride odjemalec — klerikalec, ki je strastno sovražil samostojneže.

Zahteva telečjo glavo in ko je mesar zavljal glavo, vpraša odjemalec, kakšnega pripravljanja je bil lastnik telea.

»Samostojnež,« pravi mesar.

»Ne maram je, ne jem stvari, ki jih je pridelal samostojnež,« pravi klerikalec.

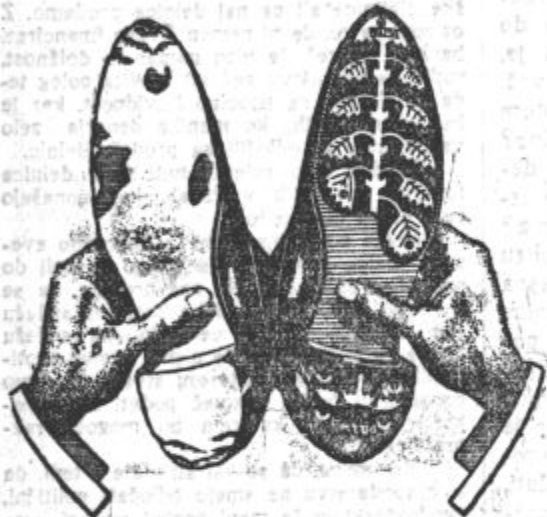
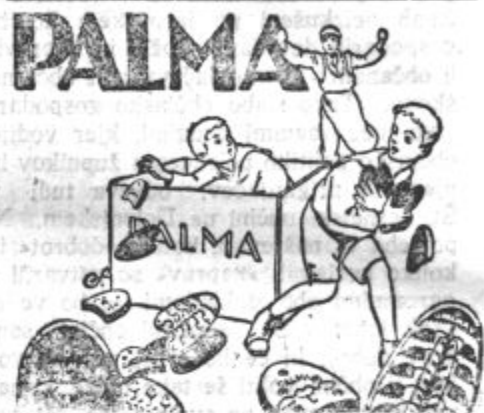
»Dobro,« pravi mesar, »pa naredimo, da glava ne bo imela na sebi nič več znakov samostojnosti.«

Pobere glavo in odide v drugo sobo. Kmalu se vrne, položi glavo pred odjemalca in pravi:

»Tako, sedaj je v redu, tudi najbolj hud klerikalec bo lahko zadovoljen.«

»Kaj ste pa naredili?« vpraša klerikalec.

»Možgane sem pobral iz glave,« potolaži mesar vročevrtnega klerikalca.

Pazite na razliko

med kožnimi potplati in Palma Kaučuk potplati in petami. Prednosti proti kožnim potplati so večja trajnost in vzdržljivost čevljev, elastična in ugodna hoja, ter nizka cena.

Zahtevajte edino le »Palma«.

Najcenejše strešno kritje!

Združene opekarne d.
Ljubljana, Miklošičeva cesta 13.
preje
VIDIC-RNEZ tovarne na Viču in Brdu
nudijo v poljubni množini — takoj dobavno — najboljše, preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema zarezoma kakor tudi bobrovcov (biber) in **zidno opeko**. — Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

1 meter domačega platna
da tovarna **ŠINKOVEC**, Grosuplje, za 2 kg prediva ali 14 kg godenega oziroma 20 kg surovega lanišča.

>SALONIT<

se izdeluje v vseh poljubnih dimenzijah in barvah.

Dolgoletno jamstvo jamči za izbornu kakovost.

„SALONIT“ je za pokrivanje streh in izoliranje sten proti vlagi najboljši material sedanosti kateri se uporablja širom cele Evrope. — Proračune, kataloge, cenike in navodila pošilja brezplačno: „Split“ d. d. za cement Portland, Ljubljana.

Prporočamo tvrdko

Josip Petelinc,
Ljubljana,
(blizu Prešernovega spomenika ob Ljubljani).

Najcenejši nakup nogavic, žepnih robcev, brisalk, klota, belega in ružjavega platna, šifona, kravata, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potreščin za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in brivce, **škarje** za krojače, šivilje in za obrezovanje trt. Na veliko in malo.

♦♦♦♦♦

PORTLAND-cement

iz „Splita“
najboljše kakovosti
in po najnižji ceni
v zalogi pri
„EKONOM“
Kolodvorska ulica št. 7.

Za kakovost cementa prevzame tovarna popolno odgovornost.

Semensko ajdo

črno in sivo

nudimo po najnižji ceni.

„EKONOM“
r. z. o. z.

Kolodvorska ul. št. 7.

Mlatilni stroji

dve vožeči parni mlatilnici 5 HP, prvovrstnega angleškega proizvajalca skoraj novi, prodam takoj po zelo nizki ceni eventualno proti ugodnim plačilnim pogojem.
O. Žužek, Ljubljana
Sodna ulica št. 11.

Kupuite!

Vse Vaše potrebščine, novorojenega pomladanskega letnega blaga za ženske in moške obleke, svilo, etamin, batist, saten, perilo, šifon, kotonin, oksfort, cefir, cvilik za žimnice, odeje, koce, posteljne garniture i. dr. Najnovejša svilnate in čipkaste rute, šerpe, pri znani domači trgovini

JANKO ČESNIK, Ljubljana,
Lingarjeva, Stritarjeva ulica.

Blago, samo čehoslovaški izdelek.
Opozarjam žonine in neveste pri nakupu opreme (halisa)!
Cene znatno nižje in zmerno!

Vitlo

(gopeli) in mlatilnico prodam na vsi-šiemu ponudniku kmetijska šola na Grmu-Novomesto. Ponudbe sprejema do 31. julija 1924.

GUMI

za

cepljenje trt

prodaja po najnižji ceni

EKONOM

osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani

r. z. o. z.

Kolodvorska ul. 7.

Zahtevajte pri vsih trgovcih na deželi in kupujte **manufakturno blago** od stare leta 1885 ustanovljene tvrdke

CROBATH FRANC,

d. o. o. **KRANJ**

manufaktura na debelo in drobno.

Predno kupite drugje prepričajte se znova o cenah in izbranih vzorcih prvovrstnih tovarov. — Trgovcem damo **najmanjše količine po prvih cenah na debelo.**

P. n. občinstvu na Dolenjskem se naznanja, da bode zobni atelje Filip Ogrič-a v Novem mestu od 10. do 30. julija zatvoren.

V lastnem interesu

pazite, da dobite vedno davno preizkušeni »Pravi : FRANCKOV : kavni pridelatek« v zabojčkih in ne kako ponarečbo. —

Na novi, rjavo-modro-beli etiketi se posebno jasno izražajo glavni znaki, a to so: ime »Frank« in »kavni mlinček«. —

»Pravi :FRANCK : z mlinčkom« zboljšuje in pocenjuje vsako kavo!

Naročajte „Kmetijski list“!

SINGER šivalni stroji

Na celem svetu znani kot najboljši. Podružnice in zastopstvo v vseh mestih. Centrala za državo SHS Zagreb, Maruličeva ul. br. 5. I. kat. Filiala Ljubljana Selenburgova ul. št. 13. Maribor in Novomesto.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Dunajska cesta 4 (v lastni stavbi).

KAPITAL in REZERVE Din 18.500.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavlj: Trgovska.

Telefoni: 139, 146, 458.

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža-Dravograd